

PRIVREDNA
KOMORA
SRBIJE

CEVES
CENTAR ZA VISOKE
EKONOMSKE STUDIJE
CENTER FOR ADVANCED
ECONOMIC STUDIES

TEKSTIL

SEKTORSKI PREGLED SEPTEMBAR 2016.

KLJUČNE AKTUELNOSTI

Otvorena je fabrika tekstila u Čupriji

Tibet moda. Turska investicija vredna milion evra, uposliće 1.000 srpskih radnika u roku od tri godine.

GLOBALNO TRŽIŠTE

Cena pamuka u svetu je, kao i cene svih ostalih sirovina, u padu od 2014. godine

Trenutna cena pamuka, oko 1,4 \$/kg, je nešto niža nego na početku tekuće godine. Ovo se najvećim delom dovodi u vezu sa opštim padom privredne aktivnosti u Kini, kao jednog od ključnih igrača u tekstilnoj industriji. Pad proizvodnje tekstilnih proizvoda u svetu od 4% u toku prethodne godine, direktno je uticao na smanjenje tražnje za osnovnim inputima, i povukao cenu na dole.

Geografska raspodela proizvodnih pogona rezultat je potrage za nižim troškovima radne snage

Tekstilna industrija je, i pored velikog porasta stepena mehanizacije u svim fazama proizvodnje, bila i ostala primer radno intenzivne industrije. Tako, geografska raspodela fabrika u kojima se proizvode proizvodi svetskih imena, pokazuje porast koncentrisanosti u zemljama jeftine radne snage. U pitanju su uglavnom zemlje Azije: Kina, Indija, Bangladež, Vijetnam, Pakistan i dr. Sa druge strane, kada je u pitanju Evropa, proizvodnja u okviru industrije tekstila sve se više seli iz zemalja Zapadne Evrope u zemlje Centralne i Istočne Evrope.

Dva najznačajnija tekstilna igrača, Kina i Turska, polsluju u simultano na obostranu korist

Kina, u cilju približavanja evropskom tržištu veliki deo svoje proizvodnje izmestila u Tursku, dok je benefit Turske u potpuno obezbeđenom plasmanu sopstvenog pamuka. Više od dve trećine svetske proizvodnje pamuka koncentrisano je u Turskoj, Indiji i Siriji.

BUDUĆA OČEKIVANJA:

U budućnosti se očekuje rast testilne industrije

Očekivani rast prognoziran je zahvaljujući sa dve komponente, kontinuiranog porasta populacije u svetu – očekuje se rast od 500 mil stanovnika do 2020. godine i konstantnog rasta kupovne moći stanovništva. Prognoze rasta globalnog BDP-a pokazuju očekivanje godišnjeg rasta od 4% , do 2020. godine.

Fokus na održivom razvoju primetan je i u industriji tekstila, kao i u ostalim privrednim granama

Stoga, najoptimističnije prognoze rasta odnose se na one delove tekstilnog sektora koji podrazumevaju proizvodnju eko-proizvoda – onih koji kontrolišu ili potpuno eliminišu upotrebu otrovnih hemikalija, i kao i onih proizvoda koji mogu da prođu proces reciklaže. Sve veći broj ekološki osvešćenih potrošača i usvojenih regulativa koje se odnose na održivi ekonomski razvoj, upućuju na očekivani rast u proizvodnji organskog pamuka. Proizvodnja organskog pamuka rasprostranjena je širom sveta: najveći proizvođači su Turska, Indija i Kina, a slede ih Sirija, Tanzanija, SAD, Uganda, Peru i Egipat. Očekuje se znatno viša stopa rasta proizvodnje od do sada ostvarene prosečne godišnje stope rasta od 50%.

DOMAĆE TRŽIŠTE

Sektor tekstila u srpskoj privredi je značajan i izvezno orijentisan sektor sa višedecenijskom tradicijom

Tekstilna industrija je uvezno zavisna od primarnih inputa za proizvodnju, ali i izvezno orijentisana, kada su u pitanju gotovi proizvodi. Geografski posmatrano, ovaj sektor najveći deo svojih svojih proizvoda izvozi na tržište EU, gotovo tri četvrtine. Sve ovo zahvaljujući sporazumu o slobodnoj trgovini sa zemljama EU.

Konkurentost Srbije u tekstilnom sektoru se ogleda u niskoj ceni rada, te je ovo glavni pokretač za strana ulaganja

Pored toga, strani investitori prepoznali su i sledeće pogodnosti: kvalitet obrazovnih ustanova u oblasti proizvodnje odeće i obuće, niske poreze i lak transport do mnogih evropskih destinacija. To ih je motivisalo da svoje kompanije da presele proizvodnju u Srbiju. Tako se danas u Srbiji proizvode čarape italijanskih firmi Golden Lady, Calzedonia i nemačke firme Falke.

Proizvodnja odevnih predmeta, noseći segment tekstilne industrije, pokazuje konstantan rast, te ne iznenađuje činjenica da je Srbija neto izvoznik odevnih predmeta

U odnosu na prethodnu godinu proizvedeno je 12% više odeće i obuće dok je spoljno-trgovinski suficit uvećan je u odnosu na prošlu godinu i iznosi 164 mil EUR. Pored toga, povećana je ukupna trgovina. Izvoz (15%) je rastao brže od uvoza (13%). Lideri u izvoznim proizvodima su gotovi odevni predmeti, čarape, rublje i obuća od kože. Tekstil čini 8% ukupnog izvoza Srbije u toku 2016. Godine. Celokupan izvoz tekstilnog sektora – proizvodnja tekstila, odevni predmeti i industrija kože, uvećao je svoj doprinos ukupnom izvozu Srbije.

Veći stepen trgovine je delom i posledica ostvarenih međunarodnih sporazuma

Srbija je potpisnica sporazuma o slobodnoj trgovini sa EU, i od početka implementacije ovog sporazuma (2005 godina), izvoz tekstilne industrije u zemlje EU se više nego udvostručio i beleži konstantan rast. Pored toga, ovome je doprinelo i potpisivanje sporazuma o stabilizaciji i pridruživanju EU, koje je dovelo je do ukidanja carinskih nameta na uvoz industrijskih proizvoda. Takođe, trgovinski sporazumi sa zemljama CEFTE, pružio je tekstilnoj industriji potencijale za sve veći rast na tržištima ovih zemalja.

BUDUĆA OČEKIVANJA:

Svetski analitičari prognoziraju rast proizvodnje tekstilne industrije u Srbiji

Očekuje se prosečna godišnja stopa rasta od 3% u periodu 2016-2020.

Događaji i trendovi u tekstilnoj industiji na globalnom nivou potvrđuju očekivani rast u Srbiji. Kao prvo, ekonomska kriza i ratni sukobi u zemljama Severne Afrike pokrenule su tendenciju geografskog zaokreta proizvodnje ka zemljama u Evropi. Pored toga veliki broj proizvodnih pogona sledi trend povlačenja iz veoma udaljenih zemalja Azije i pronalazi jeftinu radnu snagu u obližnjim zemljama Balkana.

www.pks.rs